

5/0007/2017

6.4.2020

Jakelun mukaan

Säteilyturvakeskuksen määräys uraanin tai toriumin tuottamiseksi harjoitettavan malminrikastustoiminnan turvallisuudesta, luonnos 2

Säteilyturvakeskus (STUK) antaa luvanhaltijaa sitovia määräyksiä ydinenergiain (990/1987) luvussa 2 a säädettyjen ydinlaitosten yleisten turvallisuustavoitteiden teknisluontoisista yksityiskohdista lain 7 q §:n mukaisesti. STUKin viisi ydinlaitosten ja ydinenergian käytön turvallisuutta koskevaa määräystä astuivat voimaan 1.1.2016. Siihen asti säännökset, jotka koskivat ydinvoimalaitosten turvallisuutta, ydinjätteiden loppusijoituksen turvallisuutta sekä ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyjä ja ydinenergian käytön turvajärjestelyjä, oli annettu valtioneuvoston asetuksina. STUK julkaisi tuolloin täysin uuden määräyksen, jolla annettiin ydinenergialakia tarkentavat säännökset uraanin tai toriumin tuottamiseksi harjoitettavan kaivos- ja malminrikastustoiminnan turvallisuudesta.

Ydinenergiain lakiin on määräystenannon jälkeen tehty muutoksia. Vuoden 2018 alussa voimaantulleella muutoksella toimeenpantiin ydinturvallisuudirektiivin täydennys (2014/87/Euratom) ja täydennettiin ydinjättedirektiivin (2011/70/Euratom) toimeenpanoa komission lisäkysymysten takia. Samalla ydinenergialakia selkeytettiin ja täydennettiin kansallisten lainsäädännön muutostarpeiden takia.

Säteilylainsäädäntö on uudistettu kokonaisuudessaan EU:n säteilyturvallisuutta koskevan ns. BSS-direktiivin (2013/59/Euratom) toimeenpanemiseksi. Joulukuun 15. päivänä 2018 astuivat voimaan uusi säteilylaki (859/2018), valtioneuvoston asetus ionisoivasta säteilystä (1034/2018) ja sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä (1044/2018). Ydinenergian käyttöä koskevat BSS-direktiivin vaatimukset tulivat voimaan säteilylain liitelakina (862/2018), ja sen 2a pykälällä säädetään säteilylain soveltamisesta ydinenergian käyttöön. Ydinenergiain lakiin lisättiin myös uudet pykälät ydinjätteen valvonnasta vapauttamisesta, vapauttamisrajoista ja laimentamiskiellosta.

Ydinenergia- ja säteilylainsäädännön muutoksiin liittyen STUK käynnisti ydinenergiain nojalla annettavien STUKin määräysten ja YVL-ohjeiden päivityksen kesällä 2016. Ydinturvallisuudirektiivin täydennyksestä johtuvat muutokset STUKin säännöstöön olivat varsin vähäisiä, sillä direktiivin sisältämät ydinturvallisuustavoitteita koskevat muutokset oli huomioitu jo aiemmin. Säteilylainsäädännön uudistus aiheutti STUKin

5/0007/2017

6.4.2020

säännöstöön paitsi säädösviittausten muutoksia niin myös sisällöllisiä muutostarpeita, joten päivitysten viimeistely jäi odottamaan säteilylain ja asetusten julkaisua.

Säteilyturvallisuusdirektiivissä annetaan yksityiskohtaisia säännöksiä luonnonsäteilylle altistavasta toiminnasta. Uudessa säteilylaissa annettiin STUKille määräyksenanto-oikeus luonnonsäteilylle altistavasta toiminnasta, ja STUK antoi 5.4.2019 säteilylain nojalla määräyksen luonnonsäteilylle altistavasta toiminnasta (STUK S/3/2019). Ydinenergiain muutoksella (862/2018) puolestaan poistettiin lain 7 q §:n 27 kohdasta 'kaivostoiminta', joten uraanin tai toriumin tuottamiseksi harjoitettavan kaivostoiminnan ja malminrikastustoiminnan turvallisuutta (STUK Y/5/2016) koskevasta määräyksestä poistetaan kaivostoimintaa koskevat vaatimukset, ja määräyksellä annetaan ydinenergialakia tarkentavat säännökset uraanin tai toriumin tuottamiseksi harjoitettavan malminrikastustoiminnan turvallisuudesta. Uraanin tuotannon tullessa mahdolliseksi maassamme on ajantasaisen turvallisuusmääräyksen antaminen aiheellista.

Olemme laatineet määräyksestä STUK Y/5/2016 päivitetyn luonnoksen 2 "Säteilyturvakeskuksen määräys uraanin tai toriumin tuottamiseksi harjoitettavan malminrikastustoiminnan turvallisuudesta", STUK Y/5/2020. Viitaten ydinenergiain 7 q §:n 2 momenttiin STUK pyytää lausuntoanne määräysluonnoksesta. Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön **viimeistään 15.5.2020**. Lausuntoa ei siinä tapauksessa tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausuntopyyntö on julkaistu lausuntopalvelu.fi:ssä, jotta kaikilla kiinnostuneilla olisi tilaisuus lausunnonantoon.

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi STUK pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI> sivulta 'Ohjeet > Käyttöohjeet'. Palvelun tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Mikäli lausuntopalvelun käytössä on kuitenkin ongelmia, voi lausunnon ja kommentit toimittaa sähköisessä muodossa oheisella kommentointilomakkeella STUKin kirjaamoon sähköpostitse: diaari@stuk.fi tai STUKin verkkopalveluun <https://ohjeisto.stuk.fi>. Kommentointilomakkeen lataaminen verkkopalveluun edellyttää rekisteröitymistä verkkopalvelussa. Yksittäiset kommentit voi antaa rekisteröimättä.

Lisätietoja lausuntopyyntöön liittyen antaa johtava asiantuntija Seija Suksi (seija.suksi@stuk.fi, puh. 09 759 88 347). Määräyksen sisältöä koskeviin kysymyksiin vastaa sen laadinnasta vastaava ylitarkastaja Jarkko Kyllönen (jarkko.kyllonen@stuk.fi, puh. 09 759 88 728).

5/0007/2017

6.4.2020

HUOM. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Johtaja

Jussi Heinonen

Liitteet

1. Säteilyturvakeskuksen määräys uraanin tai toriumin tuottamiseksi harjoitettavan malminrikastustoiminnan turvallisuudesta, MÄÄRÄYS STUK Y/5/2020, luonnos 2, 3.4.2020
2. Säteilyturvakeskuksen määräys uraanin tai toriumin tuottamiseksi harjoitettavan malminrikastustoiminnan turvallisuudesta, perustelu-muistio, luonnos 2, 3.4.2020
3. STUKin määräys STUK Y/5/2020, luonnos 2, muutosmerkinnät vs. STUK Y/5/2016
4. Kommentointilomake
5. Voimassa oleva määräys STUK Y/5/2016 Finlexissä:
<https://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/normi/555001/42427>
ja stuklexissä (myös englanninkielisenä):
<https://www.stuklex.fi/fi/maarays/stuk-y-5-2016>
6. STUKin määräys luonnonsäteilylle altistavasta toiminnasta MÄÄRÄYS STUK S/3/2019 stuklexissä:
<https://www.stuklex.fi/fi/maarays/stuk-s-3-2019>

5/0007/2017

6.4.2020

Jakelu

Työ- ja elinkeinoministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Ympäristöministeriö
Sisäministeriö
Ulkoasiainministeriö
Fortum Power and Heat Oy
Teollisuuden Voima Oyj
Fennovoima Oy
Posiva Oy
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Geologian tutkimuskeskus GTK
Terrafame Oy
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
Kainuun ELY-keskus

Tiedoksi

Ydinturvallisuusneuvottelukunta (YTN)

Fortum: Mika Harti, Juha Virtanen; TVO: Venla Ryyppö;
Fennovoima: Arto Tiihonen; Posiva: Samu Myllymaa;
VTT: Petri Kotiluoto; Terrafame: Veli-Matti Hilla

STUK: JOHTAJAT, HAL-LAS, ToR, KIH, TV, TmH, KaH, MHa, EM,
JIK, MiY, AeL, AI, OO, MM, RB, EVe, NLk, ApK, JmR, JHä, RI

